Zuid-Afrika

In de rubriek Britain Oversea nemen we een kijkje in de voormalige Britse gebiedsdelen. We behandelen de rol die de Britten in de geschiedenis van dit betreffende land hebben gespeeld en speuren naar gewoontes, gebruiken en restanten die nu nog zichtbaar zijn.

Wanneer je door de paradijselijke wijngaarden van de Cape Winelands wandelt, is het bijna niet voor te stellen dat Zuid-Afrika zo'n turbulente geschiedenis achter de rug heeft. Waar nu de pracht van de natuur domineert, vochten voorheen de Nederlanders en Engelsen om het gebied. So British&Irish bezocht de paradijselijke Kaap provincie waar het Britse Imperium in Afrika begon en maakte een culinaire droomreis in de voormalige Britse kolonie. Geschiedenis, maar vooral Genieten.

Het is al avond als onze nationale trots op de luchthaven van Kaapstad landt. We hadden een

Tekst: Christa Luijk
Fotografie: Rinus Vrijdag

De geschiedenis van Zuid-Afrika

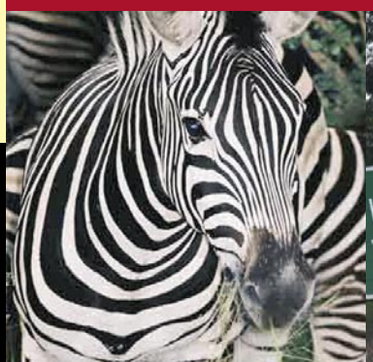
Het zuiden van Afrika werd bevolkt door verschillende Bantoetalige volken. De Portugezen onder aanvoering van Bartolomeus Dias waren in 1488 de eerste blanken die er voet aan land zetten op weg naar de Oost, op zoek naar specerijen. Zij bleven echter alleen wat aan de kust hangen. Maar toen de handel met Indië in de 16e eeuw belangrijker werd, had men een bufferplaats nodig halverwege Europa en Indië. Zo werd de westkust van Zuid-Afrika belangrijk als plaats voor nuttige tussenstops waar de schepen konden fourageren.
De eerste Engelsman die de Kaap rondde was in 1580 Francis Drake, die op thuisreis was na de aarde rond te zijn gezeild. In 1595 ging de eerste Nederlandse vloot voor anker in de Mosselbaai.
Een halve eeuw later (1650) besloot de Verenigde Oost-Indische Compagnie een versterkte post te bouwen bij Kaap de Goede Hoop. Jan van Riebeeck had er van 1652 tot 1662 de leiding. Toen hij weer vertrok bestond de gemeenschap uit ongeveer 260 vrije burgers en ambtenaren. Omdat men meer mankracht nodig had, werden reeds toen al de nodige slaven uit Batavia aangevoerd. Jacob van der Stel bouwde de kolonie verder uit. Aan de kust werd handel gedreven, landinwaarts ging men 'boeren'. Dat leverde strijd op met de Xhosa volken die de gebieden bewoonden.

De Britten nemen de Kaap over

Toen in 1795 het Franse leger de Nederlanden bezette en de Verenigde Oost-Indische Compagnie macht en aanzien verloor, namen de Engelse troepen onder leiding van generaal Craig de verzwakte kolonie zonder veel tegenstand over. In 1803 werd de Kaap weer teruggegeven aan de Bataafse Republiek.
In 1814 werd de Kaap nogmaals ingenomen door de Engelsen. Er veranderde echter niet zoveel. De wrijving tussen de boeren en de Xhosa was er nog altijd, omdat de Xhosa deze grenzen niet accepteerden. In 1811-1812 werd de Vierde Grensoorlog uitgevochten. Dit was aanleiding tot het bouwen van militaire posten, waaronder de garnizoenssteden Cradock en Grahamstown. In 1820 kwamen 5000 Britse kolonisten naar de Kaap. Gouverneur Lord Charles Somerset volgde een politiek waarin de kolonisten aangemoedigd werden om zich Engels te blijven voelen en in hun nederzettingen de Engelse sfeer te handhaven. De Kaap was immers onderdeel van het Britse Imperium. In 1824 vestigden de eerste kolonisten onder aanvoering van Henry Francis Fynn zich in Port Natal. Durban is vernoemd naar de toenmalige gouverneur Sir Benjamin d'Urban.
Hier ging het fout tussen de Britten en de Boeren en deze stichtten vervolgens hun eigen hoofdstad, Pietermaritzburg. In 1839 trokken de Britten zich uit Durban terug. Echter niet voor lang. Nadat de Boeren diverse oorlogen uitvochten met de inlandse volkeren en de Britten vijf compagnieën infanterie aanvoerden, namen zij de macht weer over. Kolonel Cloete voerde de regels van koningin Victoria in. De provincie Natal werd onderdeel van de Kaapkolonie, dat weer onderdeel was van het Britse Imperium. De onrust met de Boeren bleef echter en in 1854 werd door de Boeren Oranjevrijstaat gesticht.
De Britse drang tot expansie en het recht om de juist ontdekte goud- en diamantmijnen te exploiteren, leidde tot de twee bloedige Boerenoorlogen.
Uiteindelijk werd op 12 april 1877 in Pretoria de Union Jack gehesen, Zuid-Afrika stond geheel onder Brits bestuur. Op 31 mei 1961 wordt de Republiek Zuid-Afrika uitgeroepen en eindigde het lidmaatschap van de Gemenebest. Vanaf 1961 was de politiek gebaseerd op Apartheid.
Op 11 februari 1991 werd Nelson Mandela, de leider van het ANC, na 27 jaar gevangenschap vrijgelaten en vanaf dat moment werd de apartheidspolitiek langzaam ontmanteld. Op 10 mei 1994 werd Mandela in de eerste multi-raciale verkiezingen tot president gekozen. Het definitieve einde van een koloniaal en onderdrukkingstijdperk.

Zuid-Afrika

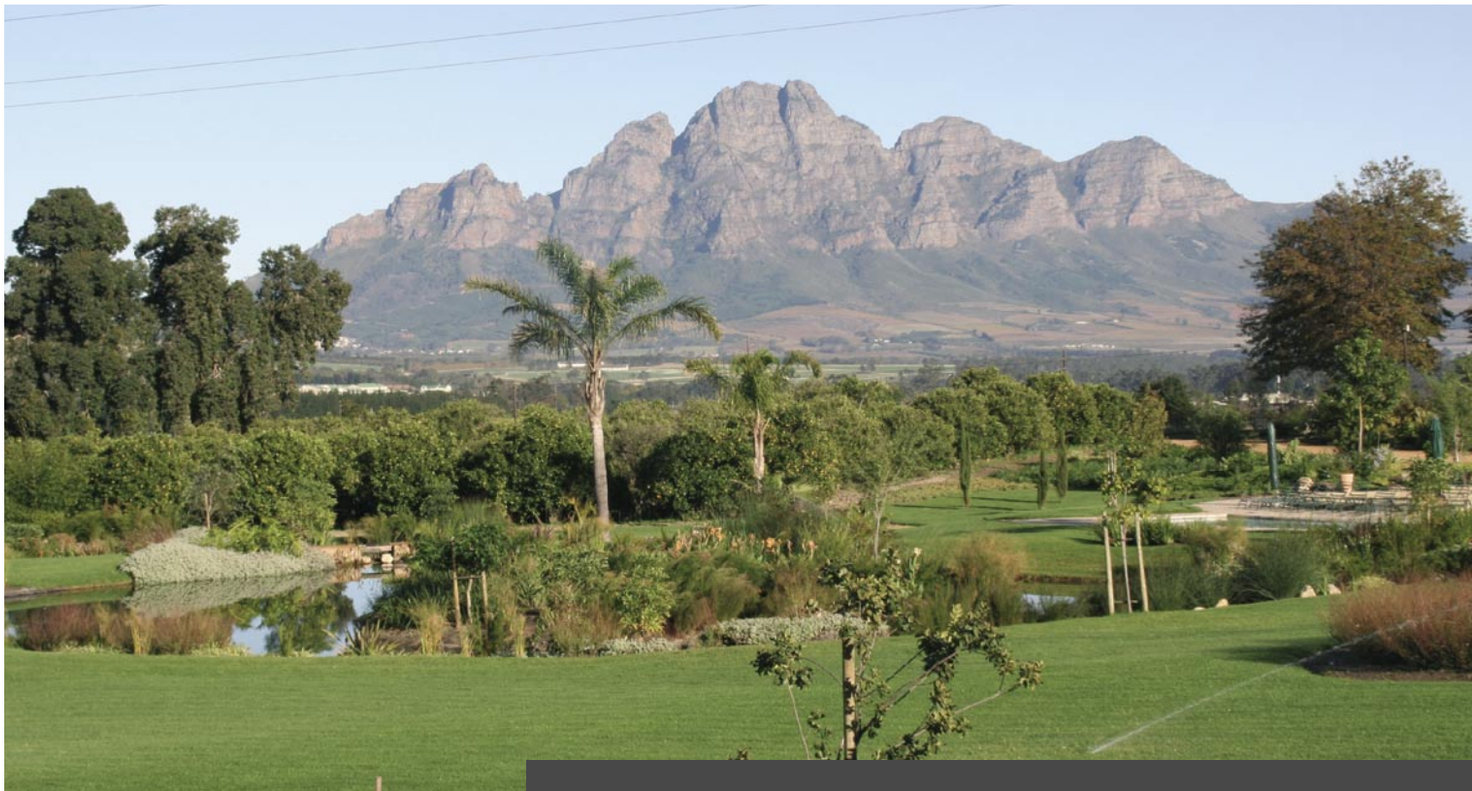

dagvlucht en het tijdsverschil met Zuid-Afrika is slechts een uur, dus geen jetlag!
Het eerste wat aan Engelse invloed opvalt, is de taal. Engels is immers de voertaal, alhoewel er ook een grote bevolkingsgroep Afrikaans (Nederlands) spreekt en natuurlijk de vele Bantoe en Xhosa talen. Maar het Engels is toch de bindende voertaal en over het algemeen gesteld kun je zeggen dat de zwarte bevolking liever geen Afrikaans spreekt. Dat was immers de taal van de Apartheid. Een periode die gelukkig verleden tijd is, alhoewel het nog wel een paar generaties zal duren voordat alle wonden geheeld zijn en de Apartheid ook in economische zin is opgeheven.

Kaapstad

Onze eerste overnachting is in het Table Bay Hotel in Kaapstad. Het prachtige hotel maakt onderdeel uit van The Victoria & Albert Waterfront, een enorm winkelcentrum aan de haven, vernoemd naar de populaire Engelse koningin Victoria. De volgende ochtend zien we op de kade de zeehonden liggen die zich in de ochtendzon koesteren. Natuurlijk gaan we eerst 'the shoppingmall' in. Mooie winkels en buiten veel vertier aan de haven. Terrassen en overal bandjes die muziek maken, Jazz en Afrikaans, en verschillende dansgroepen. Het is er gezellig druk met toeristen en locals.
Kaapstad is een heerlijke kosmopolitische stad. En natuurlijk ben je niet in Kaapstad geweest als je niet op de Tafelberg hebt gestaan. Dus gaan we met de langzaam draaiende panorama lift omhoog. Het uitzicht over het voormalige Britse grondgebied is groots. Je ziet de kustlijn en de baaien waar in de afgelopen eeuwen de Europeanen aangevoerd werden. Het plateau heeft een ruig klimaat, het waait er flink in dit gebied van de 'dassies', de bijna uitgestorven dieren die op grote marmotten lijken. Gelukkig hebben we jassen en truien bij ons. Het scheelt enorm in temperatuur met 'beneden'.
Op culinair gebied heeft Kaapstad veel te bieden. Dankzij de vele bevolkingsgroepen is de keuken enorm gevarieerd. Onze eerste culinaire kennismaking is bij 'Emily's', waar Peter Veldsman de scepter zwaait over de beste Afrikaanse keuken van het continent. Maar ook het trendy restaurant 'The Showroom' van Chef Bruce Robertson is een aanrader. De naam blijkt terecht. Menig mannenhart gaat sneller kloppen bij het zien van de showroom waar

Brits koloniale architectuur

Niet alleen de taal en de namen van de plaatsen laten zien dat de Britten hier eens heersten. Er zijn nog talrijke gebouwen die de Britse koloniale architectuur weerspiegelen, bijvoorbeeld de Parlementsgebouwen en het Stadhuis van Kaapstad of de City Hall, Bandstand en Jubilee Pavilion in Pietermaritzburg. Ook het Railway Station in Durban heeft een Britse stijl. Grahamstown is net een Engels plattelandsstadje en Pilgrim's Rest in Mpumalanga is één van de beste voorbeelden van een levend museum. Het dorpje, waar goud werd gedolven in 1873, heeft het uiterlijk van een goudmijnstadje bewaard. KwaZulu-Natal wordt ook wel de 'laatste buitenpost van het Britse imperium' genoemd.

Lamborghini's, Ferrari's en ander moois staat uitgestald.

De Winelands lonken

We blijven niet in Kaapstad en trekken verder het binnenland in, richting Winelands. De Nederlandse en Engelse namen van de stadjes en dorpen wisselen elkaar af, een duidelijk teken dat hier in de afgelopen eeuwen zowel Nederlanders als Engelsen heersten en hun eigen steden stichtten. Het Engelse Somerset bijvoorbeeld en Durbanville, Worcester, of Wellington. Iets verder ligt Wolseley en Prince Alfred Hamlet. Een kijkje op de oude begraafplaatsen laat zien dat hier veel oud-kolonisten begraven liggen die duidelijk van Britse afkomst zijn. Andere Zuid-Afrikaanse plaatsen zijn bijvoorbeeld Llandudno, de vroegere inwoners kwamen beslist uit Wales, en Colchester.

Genieten met een hoofdletter

De zon schijnt tijdens onze rit overweldigend en de natuur is adembenemend mooi. In de verte zie je al de bergen opdoemen, ze steken prachtig af tegen de heldere blauwe lucht. We rijden naar Wellington, naar het Bovlei Valley Retreat. De eigenaars zijn Engelsen die Engeland verruild hebben voor dit prachtige land en hier een heel nieuw leven hebben opgebouwd. We zijn het erover eens dat het paradijs van Adam en Eva hier best gelegen kan hebben.

Druivenranken en velden met lavendel, met op de achtergrond de bergen. Dit is de omgeving waar de tv-serie 'Stellenbosch' zich afspeelt. Ook deze avond worden we weer verrast met een bijzonder diner. Slechts verlicht door kaarsen, tussen de wijnvaten, genieten we van het eten en de verhalen die James McKenzie ons vertelt. McKenzie moet beslist van Schotse afkomst zijn. Buiten klinkt het getjirpt van krekels onder de sterrenrijke hemel. Hier wil je altijd blijven...

Wijnestates

Een onderdeel van de culinaire reis naar Zuid-Afrika is een bezoek aan verschillende wijn-estates waar we wijnen gaan proeven. En daarvoor hoef je geen expliciete wijnkenner te zijn. Klinkende namen als Klein Constantia, Groote Post in Darling, Kleine Zalze bij Stellenbosch, Grande Provence in Franschhoek. Waar smaken de wijnen beter dan op de plaats waar ze met liefde bereid zijn en tegen de achtergrond van een overweldigende natuur? We krijgen gepassioneerde verhalen te horen van Peter Pentz van Groote Post, en van Marc Kent, de wijnmaker in Boekenhoutskloof. Alle verhalen hebben gemeen dat er een passie uit spreekt.

En wij..., wij denken niet meer aan de roerige geschiedenis en laten ons de verhalen en de wijn met hapjes welgevallen. Dat de Britten hier regeerden is verleden tijd, nu is de heerschappij aan de wijnmakers.

Van je passie je werk maken

Van je passie je werk maken, dat is wat Jos van Krimpen in praktijk bracht toen hij startte met Exclusive Culitravel. Een passie voor de wijn en gastronomie van Zuid-Afrika die hij ontwikkelde toen hij in 2002 naar Kaapstad vertrok voor een oogoperatie die hier niet uitgevoerd kon worden. Omdat van Krimpen in verband met de na-controles lange tijd in Zuid-Afrika verbleef, leerde hij de streek rond Kaapstad goed kennen en raakte hij in de ban van dit fascinerende land.

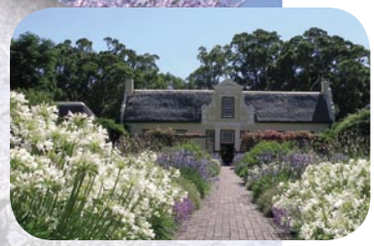

En als je al wijnliefhebber en kenner bent, dan is het niet moeilijk om ook verliefd te worden op de Westkaap met haar prachtige natuur, klimaat en wijngaarden. Kortom; hier wilde Jos van Krimpen meer mensen van laten genieten en hij besloot reizen te organiseren waarin hij de deelnemers wilde laten proeven en genieten van al het goede dat de Kaap te bieden heeft. En dat is veel, heel veel. "Feel the Good Life" is zijn motto, evenals "travel less and see more".

Info

KLM vliegt dagelijks rechtstreeks naar Johannesburg en Kaapstad vanaf € 750 euro inclusief belasting en toeslagen. Boeken is mogelijk via KLM of een reisagent. www.klm.com
Toeristische info: www.southafrica.net
Nog meer adressen en ideeën: www.sobritishenirish.nl en ga naar knop editie.

Exclusieve LEZERSREIS
Cape Winelands

Het Cape Winelands Arrangement, een culinaire wijnreis naar de Kaap.
Maak eens een culinaire wijnreis naar Zuid-Afrika. Wijnen proeven bij de beste wijnhuizen waar u in contact komt met de wijnmaker zelf, verblijven in topklasse hotels of romantische hide-aways en eten in de beste restaurants van de zonovergoten Zuid-Afrikaanse Cape Winelands.

Wat kunt u verwachten?

Beleef 'The Good Life'! Om u tijdens deze 10-daagse reis een unieke ervaring te bezorgen, zijn individuele aandacht, kleinschaligheid en kwaliteit de belangrijkste uitgangspunten voor dit exclusieve arrangement.
De groepsgrootte is dan ook maximaal 8 personen.
Een fantastisch en volledig verzorgd arrangement voor levensgenieters, lekkerbekken en wijnvrienden!
En voor allen die interesse hebben in Zuid-Afrika!

Volledig verzorgd betekent bij Exclusive Culitravel: inclusief vlucht, transfers, lunches, proeverijen, diners, wijnen tijdens lunches en diners, overnachtingen, reisbegeleiding en meer. Alles op 4-5 sterren niveau en door Exclusive Culitravel bezocht en zorgvuldig geselecteerd op kwaliteit, locatie, gastvrijheid, comfort en exclusiviteit.

Als lezer van So British krijgt u als extra's:

* Een Zuid-Afrikaans Wijnpakket* ter waarde van 150 euro thuisbezorgd bij deelname aan het Cape Winelands Arrangement in januari en maart 2009.
* Een boekje over Zuid-Afrikaanse wijn.
* Het boek: Something Different (Shopping guide Capetown).
* Een kaart van Zuid-Afrika.
* Een gratis reisadvies en bijbehorende reserveringen indien u uw reis wilt verlengen/uitbreiden.

Voor informatie en reserveringen kunt u bellen met Jos van Krimpen 020-4084210.
Mailen kan ook via info@exclusiveculitravel.nl
Meer informatie, ook over Exclusieve Arrangementen op Maat (safari, golfen enz.), zowel zakelijk als particulier, vindt u op www.exclusiveculitravel.nl